הורהנה אין נחבשה לא הוא הדין אפילו נחבשה [א]ומעשה שהיה כך היה איכא דאמרי אמר רבא אף אנן נמי תנינא [ב]העיד רבי יוסי הכהן ורבי זכריה בן הקצב על בת ישראל שהורהנה באשקלון וריחקוה בני משפחתה ועדיה מעידים עליה שלא נסתרה ושלא נטמאה ואמרו חכמים אם אתם מאמינים שהורהנה האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה ואם אין אתם מאמינים שלא נסתרה ושלא נטמאה אל תאמינו שהורהנה והא אשקלון דעל ידי ממון הוה וטעמא דעדים מעידין אותה הא אין עדים מעידין אותה לא מאי לאו לא שנא הורהנה ולא שנא נחבשה לא הורהנה שאני איכא דרמי לה מירמא תנן על ידי ממון מותרת לבעלה ורמינהו העיד רבי יוסי כו' והא אשקלון דע"י ממון וקתני טעמא דעדים מעידים אותה הא אין עדים מעידין אותה לא ומשני אמר רב שמואל בר רב יצחק לא קשיא כאן שיד ישראל תקיפה על עובדי כוכבים כאן שיד עובדי כוכבים תקיפה על עצמן: על ידי נפשות אסורה וכו': אמר רב כגון (א) נשי גנבי ולוי אמר [א]כגון אשתו של בן דונאי אמר חזקיה והוא שנגמר דינן להריגה ורבי יוחנן אמר [ב]אע"פ שלא נגמר דינן להריגה: **מתני'** [ג][ג]עיר שכבשוה [ד]כרכום כל כהנות שנמצאו בתוכה פסולות [ה]ואם יש להן עדים אפילו עבד אפי' שפחה הרי אלו נאמנין ואין נאמן אדם על ידי עצמו: **גמ'** ורמינהו [ו][ה]בלשת שבאה לעיר בשעת שלום חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות בשעת מלחמה אלו ואלו מותרות לפי שאין פנאי לנסך אמר רב מרי לבעול יש פנאי לנסך אין פנאי רבי יצחק בר אלעזר משמיה דחזקיה אמר כאן [ז]בכרכום של אותה מלכות כאן בכרכום של מלכות אחרת של אותה מלכות נמי אי אפשר (ב) דלא ערק חד מינייהו אמר רב יהודה אמר שמואל כשמשמרות רואות זו את זו אי אפשר דלא ניימא פורתא אמר רבי לוי [ח]כגון דמהדר לה למתא שושילתא וכלבא וגווזא ואווזא אמר רבי אבא בר זבדא פליגי בה רבי יהודה נשיאה ורבנן חד אמר כאן בכרכום של אותה מלכות כאן בכרכום של מלכות אחרת ולא קשיא ליה ולא מידי וחד קשיא ליה כל הני ומשני כגון דמהדר ליה למתא שושילתא וכלבא וגווזא ואווזא אמר רב אידי בר אבין אמר ר' יצחק בר אשיאן [ט]אם יש שם מחבואה אחת מצלת על הכהנות כולן בעי רבי ירמיה אינה מחזקת אלא אחת מהו מי אמרינן [ט]כל חדא וחדא היינו הא או דלמא לא אמרינן ומאי שנא משני [י]שבילין אחד טמא ואחד טהור והלך באחד מהן ועשה טהרות ובא חבירו והלך בשני ועשה טהרות רבי יהודה אומר אם נשאל זה בפני עצמו וזה בפני עצמו טהורות שניהם כאחת טמאות ר' יוסי אומר בין כך ובין כך טמאין ואמר רבא ואיתימא ר' יוחנן [י]בבת אחת דברי הכל טמאין בזה אחר זה דברי הכל טהורים לא נחלקו אלא בבא לישאל עליו ועל חבירו מר מדמי ליה לבבת אחת ומר [כ]מדמי ליה לבזה אחר זה והכא נמי כיון דשרי להו לכולהו כבת אחת דמי הכי השתא התם ודאי איכא טומאה הכא מי יימר דאיטמי בעי רב אשי אמרה לא נחבאתי ולא נטמאתי מהו מי אמרינן

מה

הורהנה. למדעת וכיון להגיע זמן ולא נפלית הרי היא של עובדי כוכבים כדייהם משום הכי בעינן עדים מעידין אותה שלא נסתרה: **נחבשה.** דאינה נחלטת להם לא בעינן עדים הואיל ועל ידי ממון הוא: **ואיכא דרמי לה מרמא.** לא מתני לה להא דרב שמואל בר רב יצחק אפירושא דמתניתין בלשון לא שנו אלא רמי מירמא מתניתין וברייתא אהדדי ועלה שני רב שמואל חילוק בין יד ישראל תקיפה ליד העובדי כוכבים תקיפה: **הני נשי דגנבי.** שבעליהן ניתלין ודרך המלכות להפקיר ביתם ונשיהן: **בן דונאי.** רוצח היה ואלעזר שמו כדאמרינן בפ' עגלה ערופה (סוטה מז.). אבל נשי דגנבי הגונבים ממון לא מפקרי: **מתני' כרכום.** מצור מתרגמינן כרכומא (דברים כ): **פסולות.** אסורות לבעליהן דאשת כהן אסורה באונס: **גמ' בלשת.** חיל. על שם שמחפשים כל המטמונים: **לבעול יש פנאי.** דתקיף להו יצרייהו: **רבי יצחק בן אלעזר אמר.** אף בבעילה פעמים שהן מותרות: **בכרכום של אותה מלכות.** אינו רוצה להשחית את בני העיר וכשכובש עיר הסמוך לממשלתו שומרה והיא לו לממון עובד: **משמרות.** מקום מעמד השומרים שהעמיד המלך שלא יחבל אדם באנשי העיר: **דמהדר למתא כו'.** שמו סביבות העיר שלשלות ברזל שישמיעו קול בהכשל איש בהן עליהם וכלבים ואווזים זועקין: **וגווזא.** מקלות וקיסמין להכשל בהן: **ולא קשיא ליה מידי.** לא חייש למיעקר איניש ימידלה ולבעול הואיל ואין הדבר הפקר: **ומאי שנא משני שבילין.** דכיון דבא לשאול עליו ועל חבירו אמר רבי יוסי טמאין הכא נמי לכולהו שרינן כי הדדי: **אחד טמא.** שיש בו קברות מפסיק כל רחבו ואין ידוע איזהו הטמא אבל כך מוחזקים באחד מהן: **ועשה טהרות.** נגע בטהרות: **טהורים.** דכל חד כי אתי לקמן תלינן ליה למימר בטהור הלך דהוה ליה ספק טומאה ברה"ר וספיקו טהור: **טמאין.** דהיכי נימא להו טהורים אתם חד מינייהו ודאי בטומאה אזל: **בבת אחת.** באו לשאול בבת אחת: **הכא נמי כו'.** ור' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי[ו]:

מה

כאן בכרכום של אותה מלכות. פי' שיושבין בעת לפי שאין אחריהן ממנה ויש פנאי לנסך ולבעול אבל בלשת של מלכות אחרת שאימת מלכות שבאו בגבולה עליהם אין להן פנאי וכן פי' ר"ח ור"ת וכן מוכח בירושלמי ופריך כרכום של אותה מלכות אי אפשר דלא ערקא חדא מינייהו והוה לן למשריינהו לכולהו ולמיתלי לקולא דבשבויה הקילו כדאמרינן בסמוך אם יש מחבואה אחת מצלת על כל הכהנות כולן אע"ג דמספקא לן באינה מחזקת אלא אחת הכא פשיטא לן דשרו דהתם לא ודאי נחבאת אבל הכא ודאי ערקא ולפי' הקונטרס קשה טובא מאי דפריך נתלי לאומרא וגבי מחבואה תלינן לקולא ועוד דמה מתרץ דמהדר למתא כו' ואין אדם נכנס לשם והא קתני בלשת שנכנסה לעיר ועוד כיון דאההיא דע"ז פריך הוה ליה למימר אי אפשר דלא ערק חד מינייהו ונסך ועוד דהתם מפרש טעמא לפי שאין פנאי לנסך ולית ליה טעמא לפי שאין כרכום של אותה מלכות רוצה להשחית את בני העיר [ועוד מאי שנא שעת מלחמה משעת שלום] ויש ליישב לפי שיטת הקונטרס דרבי יצחק בן אלעזר לא אתי לשנויי מתני' אההיא דע"ז אלא אית ליה שינויא דרב מרי ומתניתין דהתם נמי בכרכום של מלכות אחרת ולא בא אלא לפרושי מתניתין וכן משמע בפרק בתרא דע"ז (דף עא.) דפריך התם ממתניתין דהכא אמתניתין דבלשת ולא מייתי התם דרבי יצחק: **והלך** באחד מהם ועשה טהרות. להכי נקט ועשה טהרות לענין האדם אנו מזקיקים שניהם לטבול ולהזות פן יבואו לידי טומאה ודאי אם יגעו שניהם בככר אחד לכך אומר להו זילו טבילו דהא נגרא קמייכו ועוד דמשום דבעי למתני [ט]סיפא הזה וטבל טהור הלך בשני ועשה טהרות הרי אלו טהורות ואם קיימות הראשונות אלו ואלו תלויות ואם לא טבל בינתים הראשונות תלויות והשניות ישרפו[ט]: **ואם** נשאל זה בפני עצמו וזה בפני עצמו טהורות. לא שיאכלם אדם אחד דאם כן יאכל ודאי טומאה דהכי אמרינן בשבועות בפ"ב (דף יט.) הלך בראשון ולא נכנס בשני ונכנס חייב דטמא הוא ממה נפשך: **בבא** לישאל עליו ועל חברו. אין לפרש שבא לישאל בבת אחת דהתם מודו כולי עלמא דטמאות מכל שכן דבאו לישאל שניהם בבת אחת אלא איירי ששאל על עצמו וטהרוהו ואח"כ בא לישאל על חבירו דמר מדמי ליה לבת אחת כיון ששאל על שניהם במעמד אחד ומר מדמי ליה לזה אחר זה כיון שטיהרוהו קודם והכא נמי כיון דשרו לכולהו כבת אחת דמי אף על פי שאין בא לפנינו אלא על אחת מ"מ הדבר ידוע לכל שהרבה כהנות היו והוי כאילו בא לישאל על כולם בבת אחת והכא מודו כ"ע ובחנם דחק בקונטרס לפרש כר' יוסי:

לא

מסורת הש"ס

א) [עירובין סה: וש"נ], ב) עדיות פ"ח מ"ב, ג) ע"ז עא., ד) [בערוך איתא כרקום בקו"ף], ה) ע"ז ע: שבת מא. נדה יג., ו) טהרות פ"ה מ"ה פסחים י., ז) [עירובין מו:], ח) [לשון בגמ' כרישא צ"ל מהרש"א], ט) [ועי' תוס' פסחים י. ד"ה הלך].

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בלשת וכו' שמחפשין. כי בפסוק ויחפש כלאפית מ"ד התרגום ובלש:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' כגון הני נשי דגנבי: (ב) שם דלא (ערק) תו"מ. ונ"ב ס"א עקר וכן משמע מפרש"י:

◆

מוסף רש"י

כל כהנות שנמצאו בתוכה פסולות. לבעליהן, דאשת כהן אסורה אף באונס, אבל אשת ישראל לא (ע"ז עא.). בלשת. חיילות ניים הבא לעיר, על שם שמחפשים ובולשים את העיר קרי לה בולשת (שבת מא.) על שם שמחפשים ומוצרים קרי להו בולשת כדמתרגמינן ויחפש ובלש (ע"ז ע:) שמחפשת חיל שמחפשין ובוחין (נדה יג.). בשעת שלום. כגון שהוא של אותה מלכות (שבת מא.). לנסך אין פנאי. דיצר הניסוך לא תקיף להו וטרודין במלחמה (ע"ז עא.). **אחד טמא.** קבר מוטל בו לרחבו וממלא את כולו ואין עובר בו שלא יאהיל (פסחים י.). **ועשה** טהרות. נגע בטהרות אחר כך (שם). **ובא חבירו** והלך בשני. יודעין הן שבשביל שהלך זה לא הלך זה, דהשתא ודאי אחד מהן טמא (שם). **אם נשאל זה** בפני עצמו. אם נשאלו כל אחד לחכם ספקו בפני עצמו, טהור, ואם באו בבת אחת, הואיל ובטהרתו אחת יש לנו לומר טמאין או טהורין, אי אפשר לומר להן טהורים אתם, שהרי האחד ודאי טמא (שם).

עין משפט נר מצוה

קב א ב מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הלכה ל טוש"ע אה"ע סימן ז סעיף יא בהג"ה:

קג ג מיי' פי"ח מהל' א"ב הלכה כו טור ש"ע שם סעיף י:

קד ד מיי' שם הל' יט טוש"ע שם סעיף ה:

קה ה מיי' פי"ב מהל' מאכלות אסורות הלכה כד סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קכט סעיף יג:

קו ו ז ח ט מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הלכה כו כח כט טוש"ע אה"ע סי' ז סעיף י:

קז י כ מיי' פי"ט מהל' אבות הטומאה הלכה נ:

◆

תוספות רי"ד

ומפקרי לה. הי"ד ע"י נפשות א"ר כגון נשי דגנבי אמר חזקיה והוא שנגמר דינם להריגה פי' שבעליהן נתלו ודרך המלכות להפקיר טפם ונשיהם ור"י אמר אעפ"י שלא נגמר דינן להריגה. והל' כחזקיה דהוא רביה דר' יוחנן: עיר שכבשוה כרכום. פי' חיל הצרים עליה. מצור תרגומו כרכום כל כהנות שבתוכה פסולו' לבעליהן פי' דבחזקת שנבעלו קיימו ואנוסה אסורה לכהן ואם יש להן עדים שלא נבעלו אפילו עבד אפילו שפחה הרי אלו נאמנים ואין אדם נאמן ע"י עצמו לא האשה להעיד על עצמה ולא הבעל להעיד על אשתו ורמינהו בולשת שנכנסה לעיר. פי' חיל ונקרא כן ע"ש שמחפשים את כל המטמוניות תרגום ויחפש ובלש בזמן שלום חביות פתוחות אסורות וסתומות מותרת בשעת מלחמה אלו ואלו מותרות לפי שאין פנאי לנסך. אמר ר"מ לנסך אין פנאי לבעול יש פנאי דיצרא דעבירה תקיף מיין נסך ר"י בן אלעזר משמיה דחזקי' אמר כאן בכרכום של אותה מלכות אינן יראים ויש להם פנאי לבעול ולנסך. אבל של מלכות אחרת יראים [שמא] יבוא חיל מאיזה מלכות לעזור להן וממהרים לשלול ולהבריח ואין להן פנאי לא לבעול ולא לנסך. א"ר אידי ב"א אר"י ב"א אם יש שם מחבואה א' [מצלת] על כל הכהנות ומותרות כלן: בעי ר"י אם אינה מחזקת אלא א' מהן מהו. מי אמרינן כל חדא וחדא היינו האי א"ד לא אמרינן ולא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com